

Bölüm 10

MUTLULUĞU ETKİLEYEN MAKROEKONOMİK FAKTÖRLER: SEÇİLİ OECD ÜLKELERİ İÇİN EKONOMETRİK BİR ANALİZ

Selin KARLILAR¹
Gülşen KIRAL²

GİRİŞ

Dünyada mutluluk kavramı psikoloji, sosyoloji, felsefe alanlarından ziyade son zamanlarda iktisat alanında da oldukça dikkat çeken bir konudur. Alanında ilk olarak, 1974 yılında yayımladığı çalışmasıyla Richard Easterlin'in önderliğinde mutluluk ekonomisi çalışmaları, ekonominin bir tartışma konusu olmaya başlamıştır.

Tanımı üzerine farklı görüşler olsa da "Mutluluk" hemen herkesin hayatında ulaşmayı hedeflediği nihai bir amaç olarak karşımıza çıkıyor. İktisatçılar da herkesin ulaşmayı istediği mutluluğa giden yolda iktisadi faktörlerin rolünü incelemektedirler. Mutluluk ekonomisi literatüründe "İktisadi büyüme, işsizlik, enflasyon ve kurumsal değişkenler öznel iyi oluşu nasıl etkilemektedir?" soruları giderek önem kazanmıştır (Veenhoven ve Dumludağ, 2015).

Yüksek gelire sahip olan insanlar, özellikle mal ve hizmet satın alımı gibi istedikleri her şeye ulaşmak için daha fazla imkâna sahiptir. Yüksek gelire sahip olmak, toplumda daha yüksek bir statüyü de işaret etmektedir. Bu nedenle yüksek gelirli insanların, düşük gelirli insanlara göre daha mutlu oldukları vurgulanabilmektedir. Yüksek gelir, insanları daha mutlu hale getirebilir ancak daha mutlu insanlar da yüksek gelir elde etmek için daha çok çalışmak isteyebilir ve daha girişimci olabilirler. Gelir ve mutluluk arasındaki ilişkiyi inceleyen ilk yazarlardan biri olan Easterlin (1974), ekonomik büyümenin, insanların yaşam memnuniyeti düzeyinde her zaman bir artışa neden olmadığını ve öznel bir yaklaşım olan mutluluğun, insanların refah düzeyi hakkında daha kesin bilgiler elde etmek için birçok ekonomik araştırmada kullanıldığını ileri sürmektedir. Mutluluğun belirleyicilerini tespit ederek ve makroekonomik değişkenlerin mutluluk üzerindeki etkilerini belirleyerek hükümetlerin, ekonomik ve sosyal politikaları geliştirebileceğini dile getirmiştir.

¹ Arş.Gör. Doğu Akdeniz Üniversitesi, İşletme ve Ekonomi Fakültesi, Ekonomi Bölümü, selinkarlilar@gmail.com

² Doç. Dr, Ç.Ü.İ.İ.B.F. Ekonometri Böl. , gkiral@cu.edu.tr, Ç.Ü.İ.İ.B.F. Ekonometri Böl.

Çalışmada 23 OECD lkesi için 2004-2016 yılları arası mutluluğu etkileyen temel makroekonomik faktörlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Analiz sonucu, literatürde elde edilen bulguları destekler nitelikte çıkmıştır. İşsizlik ve enflasyon, bireylerin mutluluğu üzerinde olumsuz bir etkiye sahipken, gelir mutluluk üzerinde olumlu bir etkiye sahiptir. Hkmet harcamalarının ise mutluluk üzerindeki etkisinin belirsiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

KAYNAKLAR

1. Abounoori, E. & Asgarizadeh, D. (2013). "Macroeconomic Factors Affecting Happiness" *International Journal of Business and Development Studies*, 5 (1), 5-22.
2. Asteriou, D. & Hall, S. (2007) "Applied Econometrics: A Modern Approach" Palgrave Macmillan, New York.
3. Baltagi, B. H. (2005). *Econometric Analysis of Panel Data* (3th ed.). John Willey and Sons, England.
4. Blanchflower, D. (2007). "Is Unemployment More Costly than Inflation?" Working Paper No. 13505, National Bureau of Economic Research, Cambridge, MA.
5. Bjornskov, C., Dreher, A. A& Fischer, J. A. (2007). "The Bigger the Better? Evidence of the Effect of Government Size on Life Satisfaction Around the World." *Public Choice* 130 (June): 267–292.
6. Druzic, M. & Majstorovic, M. (2017). "Material Well-being and Happiness in Transition Countries" *Zagreb International Review of Economics & Business*, 20 (2), 21-32.
7. Di Tella, R., MacCulloch, R. J. & Oswald, A. J. (2001). "Pereferences over Inflation and Unemployment: Evidence from Surveys of Happiness" *The American Economic Review*, 91 (1), 335-341.
8. Easterlin, R. (1974). "Does Economic Growth Improve the Human Lot? Some Empirical Evidence" in Paul A. David and Mel W. Reder, Eds., *Nations and Households in Economic Growth: Essays in Honour of Moses Abramovitz*. New York: Academic Press, 1974, 89-125.
9. Erfani, A., Lajevardi, H. & Samiei, N. (2014). "Effects of Inflation and Unemployment on Happiness in the Provincial Centers of Iran" *Journal of Applied Environmental and Biological Sciences*, 4 (9), 25-30.
10. Frey, B. S. & Stutzer, A. (2002a). "Happiness and Economics: How the Economy and Institutions Affect Well-Being" Princeton and Oxford: Princeton University Press.
11. Hausman, J. (1978). "Specification Tests in Econometrics" *Econometrica*, 46 (6), 1251-1271.
12. Malesevic Perovic, L. (2008). "Subjective Economic Well-Being in Transition Countries: Investigating The Relative Importance of Macroeconomic Variables" *Financial Theory and Practice*, 32 (4), 519-537.
13. Malesevic Perovic, L. & Golem, S. (2010). "Investigating Macroeconomic Determinants of Happiness in Transition Countries" *Eastern European Economics*, 48 (4), 59-75.
14. Ram, R. (2009). "Government Spending and Happiness of the Population: Additional Evidence from Large Cross-Country Samples." *Public Choice* 138 (March): 483–490.

15. Ruprah, I. J. & Luengas, P. (2011). "Monetary Policy and Happiness: Preferences over Inflation and Unemployment in Latin America" *The Journal of Socio-Economics* 40, 59-66.
16. Sanfey, P. & Teksoz, U. (2005). "Does Transition Make You Happy?" European Bank for Reconstruction and Development, Working Paper No. 91.
17. Veenhoven, R. & Dumludağ, D. (2015). "İktisat ve Mutluluk" *İktisat ve Toplum Dergisi*, Ağustos 2015, Sayı: 58, 46-51.
18. Weimann, J., Knabe, A., & Schöb, R. (2015). *Measuring happiness: The economics of well-being*: Mit Press.
19. Wooldridge, J. M. (2007). "Econometric Analysis of Cross Section and Panel Data" Cambridge, MA: MIT Press.